Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Dilar Dirik
Feminismi ja kurdien vapautusliike & Kansamme kriminalisointi
2015

Haettu 28.3.2016 osoitteista
https://takku.net/article.php/20160328094911208 ja
https://takku.net/article.php/20151125105108447

fi.theanarchistlibrary.org

Feminismi ja kurdien vapautusliike & Kansamme kriminalisointi

Dilar Dirik

2015

Sisältö

Feminismi ja kurdien vapautusliike **5**

Kansamme kriminalisointi - PKK:n kieltämisen yhteiskunnalliset vaikutukset **19**

epäkriittisiksi, rauhoitetuiksi osiksi yhteiskuntaa, ryöstämällä heiltä heidän mielipiteensä, demokraattiset oikeudet, median ja yhteisöllisyyden, ovat päättyneet täysin vastakkaiseen lopputulokseen: Poliittisesti tiedostavaan, kasvavan autonomiseen, kriittiseen yhteisöön joka poltti sillat järjestelmän välillä ja joka omistaa itsensä täysin oikeutetulle taistelulleen.

Dilar Dirik (23) on osa kurdien naisten liikettä, kirjoittaja, sekä opiskelija sosiologian laitoksella Cambridgen yliopistossa.

symbolien kriminalisoimisen, sillä taistelu vapauden, ihmisoikeuksien ja demokratian puolesta on käynnissä tämän lipun alla tälläkin hetkellä. PKK pois terroristilistalta!" Hänet pidätettiin, pakotettiin maksamaan sakko ja hänen parlamentaarinen koskemattomuutensa poistettiin. Tämä tapahtui samassa poliittisessa ilmapiirissä, missä PKK:ta hehkutettiin kansainvälisesti sen jälkeen kun se pelasti kymmenen tuhatta Sinjar-vuorille loukkuun jäänyttä jesidiä.

Selvästikin, terroristiksi leimaaminen on vain savuverho, jolla Eurooppa peittää oman kaksinaamaisuutensa. Se on työkalu kapinoinnin hiljentämiseksi ja poliittisen tietoisuuden murskaamiseksi. Mutta PKK on legitiimi miljoonien kurdien silmissä; on täysin mahdotonta vetää linjaa "organisaation" ja "yhteiskunnallisen tuen" välille. Kuka tahansa, joka on ollut kurdimielenosoituksessa, on kuullut iskulauseen: "PKK on kansa ja kansa on täällä". Kobanen kaupunki, vastarinnan symboli taistelussa Islamilaista valtiota vastaan vapautettiin "Eläköön Abdullah Öcalan" -iskulauseen kaikuessa.

Tänä päivänä, kurdien vapautusliike PKK:n ympärillä, etenkin sen esimerkki naisten vapautukselle, ei vain vetoa kurdeihin, vaan kaikkiin sorrettuihin tällä alueella. Rojavassa ja Pohjois-Kurdistanissa demokraattisen itsehallinnon ajatus, joka pohjaa kaikkien etnisyyksien yhteiseloon, muokkaa jo itseään käytännössä.

Kun Kobane oli piiritettynä viime vuonna, kaikki näkivät kurdien voiman joukkojen mobilisoinnissa; sadat spontaanit mielenosoitukset, nälkälakot, valtaukset ja yleisötilaisuudet järjsetettiin ympäri Eurooppaa tuntien sisällä. Samaan aikaan, Euroopan omien johtajien kaksinaamaisuus paljastettiin PKK:n pelastaessa kokonaisia yhteisöjä Lähi-idässä samaan aikaan kun Nato-maa Turkki tuki jihadistiryhmiä toivoen kurdien häviävän Islamilaiselle valtiolle. Näin Turkki teki itsestään suuren syyllisen pakolaiskriisiin, jonka takia EU nyt nuoleskelee sitä.

Moralistisesta teeskentelystä huolimatta, asekauppoja hierovien hallitusten ratsiat, jotka tukevat sortohallintoja kuten Turkkia ja jotka tähtäävät nuorten kurdien assimiloimiseen ja muuttamiseen

Feminismi ja kurdien vapautusliike

Teksti on koostettu Dilar Dirikin feminismiä ja kurdien vapautusliikettä koskevasta esitelmästä, jonka hän piti "Dissecting Capitalist Modernity – Building Democratic Confederalism" -konferenssissa Hampurissa 3.-5.4.2015. Tämä käännös perustuu Kurdish Questionin editoimaan versioon.

Se, että keskustelemme tänään täällä konferenssissa hyvin erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa kurdien vapautusliikkeen menettelytavoista, ideoista, ja uusista vapauskäsityksistä, kertoo hyvin siitä, kuinka Kobanen vastarinnalla on huomattavasti suurempi kuin pelkästään sotilaallinen merkitys.

Tämän vuoden [2015] Maailman naisten marssi lähti liikkeelle Pohjois-Kurdistanin (Bakur) ja Länsi-Kurdistanin (Rojava) väliseltä rajalta, siltä keinotekoiselta viivalta, joka erottaa Qamislon ja Nusaybinin kaksoiskaupungit toisistaan. Järjestävä komitea päätti tämän lähtöpisteen osoittaakseen kunniaa Naisten itsepuolustusyksiköiden (YPJ) vastarinnalle Kobanessa ISISiä vastaan. Monien muiden esimerkkien tavoin tämä kuvaa feministien maailmanlaajuisesti kasvanutta mielenkiintoa kurdien naisliikettä kohtaan.

Mitä feministiset liikkeet sitten voivat oppia kurdinaisten kokemuksista tänä kriittisenä aikana, jolloin kurdinaiset ovat antaneet oman merkittävän panoksensa naisten vapautuksen uudelleenmäärittelyyn kieltäytymällä mukautumasta globaalin ja patriarkaalisen kapitalismin kansallisvaltiojärjestelmään, murtamalla naisten militanttiuden tabun (joka on tabu kaikkialla maailmassa), ottamalla haltuun legitiimin itsepuolustuksen, murtamalla valtion valtamonopolin, sekä taistelemalla verenhimoisia voimia vastaan ei ainoastaan imperailististen valtojen puolesta, vaan määrittäkseen itse ehdot omalle vapaudelleen niin valtiosta ja fasistisista organisaatioista kuin omista patriarkaalisista yhteisöistään?

Ensinnäkin on sanottava, että kurdinaisten suhde alueen feminismiin – tai ennemminkin feminismeihin – on usein ollut varsin monimutkainen. Turkkilaisilla feministeillä on esimerkiksi ollut taipumus marginalisoida "sivistymättöminä" pitämiään kurdi-

kurdikaupungit kuten Silvan kärsivät Turkin armeijan julmuuksista, Saksa ratsaa kurdien koteja ja pidättää aktivisteja.

Samaan aikaan Britanniassa 18-vuotias kurdinainen Shilan Özcelik, vietettyään suurimman osan vuodesta vankilassa, on oikeudessa terrorismilainsäädännön perusteella. Syynä väitetty yritys liittyä taisteluun Islamilaista valtiota vastaan. Aktivistit uskovat että Iso-Britannia, joka on kriminalisoinut kurdeja jo yli vuosikymmenen ajan – pyrkii luomaan ennakkotapauksen Shilanin tapauksesta. Erityisesti sen jälkeen kun Syyriassa kurdiaen rinnalla taistelussa islamilaista terroria vastaan kuolleen brittivapaaehtoisen Konstandinos Erik Scurfieldin hautajaisissa häntä ylistettiin sankariksi. Rintamalla Britannia on mukana liittoumassa kurdien kanssa, mutta sama taistelu on kriminalisoitu sen omalla maaperällä.

Tilastot PKK:n kannattajista Euroopassa pohjautuvat viranomaisten epämääräisiin arvauksiin, sillä molemminpuolinen epäluottamus tavallisten kurdien ja eurooppalaisten viranomaisten välillä tekee poliittisten mielipiteiden esittämisen avoimesti mahdottomaksi. Iso-Britannia, Ranska, Saksa ja Tanska ovat tehneet kantansa hyvin selväksi sulkemalla kurdien TV-kanavia ja langettamalla niille suuria sakkoja väitetystä tuesta PKK:lle. ROJ TV:n tapauksessa vuonna 2009, vuodettujen asiakirjojen perusteella silloisen Tanskan pääministerin Anders Fogh Rasmussenin uskotaan sulkeneen kanava saadakseen Turkin tuen hänen valinnalleen Naton pääsihteeriksi.

Millaisen viestin nämä tahot, jotka ylpeilevät lehdistönvapaudella ja demokratialla, lähettävät sadoille tuhansille maanpaossa eläville kurdeille, jotka näkevät nämä kanavat ainoana yhteytenä kotimaahansa?

Se, että kukaan ei ole immuuni jatkuvan kafkamaisen kriminalisaation edessä näemme Saksan parlamentin Vasemmistopuolueen (Linke) jäsenen Nicole Gohlken tapauksessa. Marraskuussa 2014, Islamilaisen valtion piirittäessä Kobanea, hän puhui mielenosoituksessa Münchenissä. Hän heilutti PKK:n lippua 15 sekunnin ajan, sanoen "Kehotan Saksan hallintoa lopettamaan tällaisten

Euroopassa voi joutua pidätetyksi PKK:n jäsenenä ilman, että olisi syyllistynyt rikokseen. Turkin kanssa kauan jatkuneesta taloudellisesta ja poliittisesta yhteistyöstä johtuen Saksa pyrkii kaikkein aggressiivisimpaan kriminalisointiin. Jäsenyydeksi tulkitaan pelkkä sympatia järjestöä kohtaan, mikä johtaa puhelinkuunteluun, psykologiseen ja fyysiseen väkivaltaan mielenosoituksissa, kotietsintöihin, sekä sosiaalisten että poliittisten tilojen sulkemisiin. Osallistuminen yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimintaan, joka on normaalisti demokraattinen oikeus, jota kansainväliset sopimukset puolustavat, on riittävä todiste jäsenyydestä. Laillisesti rekisteröidyt järjestöt, opiskelijaliikkeet ja sosiaaliset tilat ovat jatkuvasti epäilyjen alaisina.

Terrorismin vastaisten toimien salaisesta luonteesta johtuen ihmisiä asetetaan syytteeseen ilman todisteita. Tunnetun kurdipoliitikon ja aktivistin, Adem Uzunin tapauksessa ranskalaiset viranomaiset väärensivät aktiivisesti todisteita perustellakseen hänen pidättämisensä.

Haavoittuvuudestaan johtuen ilman oleskelulupaa tai kansallisuutta olevia kurdinuoria Saksassa, Ranskassa ja Britanniassa pakotetaan toimimaan yhdessä viranomaisten kanssa vakoojina omia yhteisöjään vastaan. Jos he kieltäytyvät, uhkaa heitä karkotus. Nykyään Kurdistanista Islamilaista valtiota paenneita pakolaisia uhkaillaan ja pelotellaan eurooppalaisten poliisien toimesta mikäli he ottavat osaa poliittiseen toimintaan.

Samanaikaisia ratsioita koordinoidaan usein ympäri Eurooppaa, ja usein ne liittyvät tapahtumiin Kurdistanissa. Vuonna 2013 PKK:n ja Turkin välisten rauhanneuvotteluiden alettua kurdiaktivisteja vastaan tehtiin ratsioita erityisesti Espanjassa, Saksassa ja Ranskassa.

Angela Merkelin vierailu Turkkiin presidentti Erdogania tapaamaan ennen tämän vuoden marraskuun pikavaaleja kertoi tuesta hänen autoritaaris-fasistiselle hallinnolleen. Eurooppa sulkisi silmänsä turkkilaisilta joukkomurhilta, jos Erdogan pitäisi pakolaiset poissa EU:sta. Tätä kirjoittaessani, samaan aikaan kun piiritetyt

naisia ja assimiloida heidät voimakeinon omaan nationalistiseen "modernisaatioprojektiinsa". Käytännössä tämä on tarkoittanut, että naisen on ensin oltava turkkilainen ja vasta sitten hän on valmis vapauteen. Kurdinaisten poliittinen taistelu, erityisesti sen ottaessa aseellisen muodon, on kohdannut julmaa valtioväkivaltaa, jossa rasismi ja seksismi liittoutuvat kuvottavalla tavalla seksuaalisen kidutuksen, joukkoraiskausten ja naismilitantit prostituoituina kuvaavien propagandakampanjoiden muodossa. Länsimaisessa diskurssissa kurdinaisten toimijuus kamppailussa on usein mitätöity väittämällä, että he ovat ainostaan "kansallisten pyrkimysten sätkynukkeja" tai että he ottavat osaa vapautustaisteluun vain paetakseen surkeaa elämäänsä "taantumuksellisen kulttuurin uhreina." Tällaiset argumentit ovat tietysti läpeensä sovinistisia ja seksistisiä, mutta sen lisäksi ne ovat kykenemättömiä selittämään miten kurdien naisliike on onnistunut luomaan voimakkaan ruohonjuuritason feministiliikkeen, joka on hämmästyttävissä määrin haastanut perinteitä ja muuttanut yhteiskuntaa. Nykypäivänäkin valtavirtamedia käsittelee kurdinaisten vastarintaa ISISiä vastaan hyvin yksinkertaistavasti ja ongelmallisesti, esittäen sen ainoastaan fyysisenä militaristisena taisteluna, jopa eräänlaisena vahingoniloisena vitsinä, jossa ISIS häviää naisille. Klassinen "pojat, jotka eivät pärjää tytöille"-asenne paistaa usein kirjoituksista läpi. Naisten poliittiset motiivit ja ideologiat joko sivuutetaan tai mukautetaan tähän kehykseen sopiviksi, jopa feministien toimesta. Kovinkaan monet eivät pysähdy tutkimaan ihanteita, jotka ajavat näitä naisia eteenpäin heidän taistelussaan, ja vielä harvempi kyseenalaistaa sen, että naistaistelijoiden taustalla oleva ideologia kuuluu monien länsimaiden terroristiluokituksen piiriin.

Tämän esitelmän tarkoitus ei ole vihjailla, että feminismi ja kurdien naisliike olisivat kaksi erillistä asiaa. Pikemminkin haluan tutkia niiden välistä suhdetta ja keskittyä kurdien naisliikkeen alkuperäisiin lähestymistapoihin, jotka voivat tarjota näkökulmia myös muille liikkeille.

On tietysti selvää, ettei ole olemassa yhtä feminismiä vaan useita eri feministisiä suuntauksia, jotka voivat joskus erota paljonkin toisistaan. Kurdinaisille on kehittynyt eletty ja koettu tietoisuus siitä, että erilaiset sorron muodot ovat toisiinsa kietoutuneita. Siihen ovat vaikuttaneet ainakin heidän asemansa valtiottomaan kansaan kuuluvina naisina valtioden määrittämässä maailmassa, sosiaalinen ja taloudellinen ulossulkeminen, valtion ja lähiyhteisön patriarkaalinen väkivalta, sekä kurdien vapautusliikkeen kritiikki kolonialismia, kapitalismia ja valtiota kohtaan. Voisi siis ajatella, että anarkistiset, sosialistiset ja antikolonialistiset feministiset liikkeet olisivat lähimpänä kurdien naisliikkeen kokemuksia.

Nykypäivän keskustelut kurdien naisliikeessä pyrkivät kuitenkin tutkimaan feminismin rajoja ja ylittämään ne, vaikka feminismiä pidetäänkin historiallisesti tärkeänä ja sen perintöä arvostetaan. Tämä ei suinkaan tarkoita perinteistä “post-feminismiä”, eikä se tarkoita myöskään feminismin hylkäämistä. Feminismin rajojen ylittäminen tarkoittaa vaihtoehdon systematisointia vallitsevalle järjestykselle radikaalin järjestelmäkritiikin ja monirintamaisen taistelun yhteistämisen avulla. Erityisen tärkeää on ruohonjuuritason mobilisaatio, henkisen vallankumouksen johtaminen, maskuliinisuuden ja sen moninaisten ilmenemismuotojen muuttaminen tai vertauskuvallinen tappaminen, sekä globaalin järjestyksen sekä sen sorron ja väkivallan kyseenalaistaminen ja vastustaminen. Kobane, kuten kaksi muutakin Rojavan kantonia – Cizre ja Efrin – ovat esimerkkejä sen soveltamisesta käytäntöön. Kuten pyrin argumentoimaan, Kobanen vastarinnalla, jossa rohkeat naiset murskasivat aikamme fasistisimman vihollisen, on paljonkin tekemistä ihmisten poliittisen ideologian ja ihanteiden kanssa. Kobanen voitto on suora seuraus kantoneiden poliittisesta ja yhteiskunnallisesta järjestäytymisestä sekä liikkeen vapauskäsityksestä, joka menee paljon nationalismia, valtaa ja valtiota pidemmälle.

PKK:n ideologinen edustaja Abdullah Öcalan sanoo selväsanaisesti, että patriarkaatti sekä valtio ja kapitalismi ovat sorron, alistamisen ja ylivallan alkusyitä, ja tekee niiden välisen yhteyden sel-

se myös ässä hihassa, jolla viestitään, että mikäli Turkki käyttäytyy huonosti voidaan sen vihollinen poistaa listalta.

Ei tarvitse olla PKK:n kannattaja nähdäkseen listausta vanhentuneena. PKK ei ole ainoastaan muuttanut poliittista näkökulmaansa, julistanut useita yksipuolisia tulitaukoja ja aloittanut kaksivuotista rauhanprosessia, vaan järjestö on Islamilaisen valtion vahvimpana vihollisena myös elämän takeena monille etnisille ja uskonnollisille yhteisöille Lähi-Idässä. Vanhat väittämät eivät enää pidä paikkaansa.

Mutta, jätetään juridiset ja poliittiset argumentit, mitä yhteiskunnallisia vaikutuksia listaamisella on?

Euroopassa kurdit muodostavat yhden järjestäytyneimmistä ja poliittisimmista yhteisöistä. Demokraattisen itsehallinnon käsitettä toteutetaan diasporassa kansankokouksien ja naisten kokouksien avulla. Tämä demokraattinen potentiaali koetaan uhkana.

”Häiritsemällä” potentiaalisia tukijoita kriminalisoinnilla pyritään epäpolitisoimaan yhteisöjä ja katkaisemaan niiden yhteydet kotiseudulleen, Euroopan hallitukset pyrkivät viemään oikeutuksen organisaatioilta, joita se pitää terroristisina.

Läntiset hallitukset ovat usein omalta osaltaan syyllisiä sortoon, joka pakottaa yhteisön jäseniä pakenemaan ulkomaille. Samat valtiot, jotka leimaavat PKK:n terroristijärjestöksi ovat tärkeimpiä aseiden toimittajia Turkin sotaan kurdeja vastaan. Yhdysvaltalaisten miehittämättömien lennokkien tiedustelutiedot aiheuttivat 34 siviilin kuoleman vuonna 2011, Turkin armeijan saksalaiset tankit tuhosivat 5000 kurdikylää 1990-luvulla. On ironista, että 1990-luvulla samaan aikaan kun Euroopan maat tukivat Turkin sotaa kurdeja vastaan, ne vastaanottivat tuhansia poliittista vainoa pakenevia kurdipakolaisia. Näiden terroristilistojen puhtaasti geopoliittinen luonne vahvistaa niiden epäoikeudenmukaisuutta; näin ollen, kurdiyhteisölle listaukset eivät tarkoita moraalisuutta tai laillisuuttta koska niistä johtuen kurdeja tapetaan aktiivisesti. Kyseessä on ilman muuta miljoonien ihmisten muodotaman yhteisön ahdistelu ja väärinkohtelu.

Kurdistanin työväenpuolueen PKK:n luokitteleminen terroristijärjestöksi länsimaiden toimesta kriminalisoi kurdit. Toisaalta, länsimaiden tekopyhyys on myös synnyttänyt tiedostavan, jatkuvasti liikkeessä olevan aktivistiyhteisön.

Viime vuonna, kun läntiset mediat olivat hämmentyneitä ”PKK:n terroristeista” taistelemassa ”Islamilaisen valtion terroristeja” vastaan, väsynyt hymy nousi tavallisten kurdien kasvoille, paitsi että heitä sorretaan kotona, heidät stigmatisoidaan ja kriminalisoidaan samanaikaisesti joka puolella Eurooppaa.

Terroristi-nimike usein demonisoi toisen osapuolen, tehden samalla toisen immuuniksi kritiikille. Tämä pitää etenkin paikkansa Turkin ja PKK:n välisessä konfliktissa, jossa ovat vastaakkain toiseksi suurin Nato-armeija ja aseistettu kansallinen vapautusliike. Mutta tässä tapauksessa terroristi-nimike kriminalisoi myös kokonaisen yhteisön tavallisia ihmisiä, kieltämällä heiltä heidän perusoikeuksiaan.

Jatkuvasti vaihtuvat listaukset ryhmistä ja valtioista päivän poliittisen tilanteen mukaan, kuten Saddam Husseinin Irakin tapauksessa, ovat esimerkkejä ”mustien listojen” poliittisuudesta. Ne eivät perustu arvoihin, niiden mahtailevasta sävystä huolimatta. Todellisuudessa, listaukset vahvistavat valtion monopolia väkivallan käytössä, sivuuttamalla oikeuden vastarintaan ja moraaliset erot erilaisten ryhmien kuten Isisin ja muiden liikkeiden, jotka reagoivat epäoikeudenmukaisuuteen, välillä.

PKK nimettiin terroristijärjestöksi Yhdysvaltojen toimesta vuonna 1997 ja EU:n toimesta 2002. Vaikka PKK:hon yhteyksissä olevat ryhmät toteuttivat väkivaltaisia aktioita Saksassa 1990-luvulla, ei tämä ollut syynä sen listaamiselle, vaan ”Naton intressien häiritseminen Lähi-Idässä”. Tänäkin päivänä eurooppalaiset viranomaiset sanovat, että niin kauan kuin Turkin kanta PKK:sta säilyy samana, ei järjestöä tulla poistamaan listalta. Aina kun vaikuttaa siltä, että hallitukset miettivät listausta uusiksi, syynä on jännitteet Turkki-suhteissa. Samalla kun listauksella myötäillään Turkkia, on

väksi: “Kaikki valta ja valtiolliset ideologiat syntyvät seksistisistä asenteista ja käytöksestä [...] Ilman naisten orjuutusta muutkaan orjuuden muodot eivät voisi olla olemassa, saati kehittyä. Kapitalismi ja kansallisvaltio ovat dominoivan miehen institutionalisoiduimpia muotoja. Suoraan sanottuna kapitalismi ja kansallisvaltio tarkoittavat despoottisen ja hyväksikäyttävän miehen monopolia.”[1] Hän jatkaa edelleen: “Mikään Lähi-idässä ei ole niin hirvittävää kuin naisen yhteiskunnallinen asema. Naisten alistaminen on samankaltaista kuin kansojen alistus, mutta se on vielä vanhempaa perua.”[2] Ja vielä: “Naisten vapautus merkitsee paljon enemmänkin kuin sukupuolten välistä tasa-arvoa: se määrittää koko yleisen demokratian, ihmisoikeuksien, kommunaalisen tasa-arvon ja harmonisen luontosuhteen olemuksen.”[3]

Kurdien vapautusliikkeen näkökulma naisten vapautukseen on luonteeltaan eksplisiittisen kommunalistinen. Sen sijaan, että jatkaisi sukupuoliroolien dekonstruontia loputtomiin, kurdiliike näkee nykyistä naiskäsitystä määräävät olosuhteet sosiologisena ilmiönä ja pyrkii määrittelemään nämä käsitteet uudelleen luoden siten uuden yhteiskuntasopimuksen. Se kritisoi valtavirtafeminismin yleistä analyysiä, jossa seksismi ymmäretään ainostaan sukupuolen kautta, sekä valtavirtafeminismin kyvyttömyyttä saavuttaa laajempia yhteiskunnallisia muutoksia ja oikeutta rajoittamalla kamppailu vallitsevan järjestelmän viitekehykseen. Yksi feminismin suurimpia tragedioita on sen lankeaminen liberalismin ansaan. Vapautuksen nimissä on ajettu äärimmäistä individualismia ja konsumerismia vapauttavina tai voimauttavina, mikä on asettanut suuria esteitä kollektiiviselle toiminnalle sekä ihmisten todellisten ongelmien käsittelylle. Yksilölliset vapaudet ovat toki elintärkeitä demokratialle, mutta kyvyttömyys mobilisoida ruohonjuuritasoa pakottaa feminismin perustavanlaatuiseen itsekritiikkiin. Feministi-

[1](Öcalan, 2011, s. 17)
[2](Öcalan, 2010, s. 267)
[3](Öcalan, 2010, s. 203)

nen käsite “intesektionaalisuus” toki korostaa, että sorron muodot ovat toisiinsa kietoutuneita ja että feminismin on muodostettava holistinen lähestymistapa niiden nujertamiseksi. Mutta usein näihin keskusteluihin osallistuvat feministipiirit epäonnistuvat tavoittamaan niiden miljoonien naisten todellisen elämän, jota nämä sorron muodot koskevat, luoden vain uuden radikalistisen keskustelun, joka ei ole suurimman osan tavoitettavissa. Kuinka radikaali tai intersektionaalinen kamppailu todellisuudessa on, jos ei onnistu leviämään?

Nämä asenteet liittyvät kurdien naisliikkeen mukaan sitoutumiseen positivistisiin tieteisiin sekä tiedon ja vallan suhteeseen, joka sumentaa sorron muotojen väliset yhteydet. Näin se heikentää uskoa vaihtoehtoiseen maailmaan esittämällä nykyisen järjestelmän asioiden luonnollisena, muuttumattomana järjestyksenä. Erityisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen asemansa sekä vahvan aatteellisen vakaumuksensa ja uhraustensa vuoksi kurdien naisliike onnistui kehittymään voimakkaaksi massaliikkeeksi. Se ei ole päätynyt johtopäätöksiinsä ainoastaan teoreettisten väittelyiden kautta, vaan todellisten elettyjen kokemusten ja käytäntöjen avulla, jotka eivät ole luoneet pelkkää poliittista tietoisuutta vaan myös sitoutumisen kollektiiviseen toimintaan ratkaisujen löytämiseksi.

Seuraten Öcalanin ehdotusta kehittää tieteellistä metodia, joka haastaa hegemonisen ymmärryksemme tieteistä – erityisesti väkivallan, ulossulkemisen ja sorron mekanismeja uusintavista yhteiskuntatieteistä – naisliike on tehnyt teoreettista työtä ja kehittänyt jineologian perinteen (*jin*, suom. nainen). Keskusteluja ja väittelyitä käydään niin Qandilin vuoristoissa, Rojavan juoksuhaudoissa kuin Diyarbakirin köyhissä lähiöissäkin – mikä hyvänsä kadunkulma voidaan hetkessä muuttaa akatemiaksi. Intensiivisissä keskusteluissa nousee esiin kysymykset kuten kuinka lukea ja kirjoittaa naisten historiaa uudelleen? Kuinka tietoa tuotetaan? Millaisia metodeja voimme käyttää vapaudenhenkisessä totuuden tavoittelussa, jos nykyinen tiede ja tiedontuotanto riistävät tiedon ihmisiltä ja pitävät yllä status quo’a? Patiarkaatin, sekä muiden alistamisen,

Kansamme kriminalisointi - PKK:n kieltämisen yhteiskunnalliset vaikutukset

ylivallan ja väkivallan muotojen *dekonstruominen* kulkee keskusteluissa käsi kädessä vapaudenhenkisten vaihtoehtojen *konstruoimisen* kanssa.

Vaikka jineologia määritteleekin itsensä naisten tieteeksi tai naisten pyrkimykseksi tietoon, se vastustaa feinististä taipumusta tutkia yhteiskunnallisia kysymyksiä sukupuolen näkökulmasta. Vaikka sukupuoliroolien ja patriarkaatin dekonstruktio onkin vaikuttanut ymmärrykseemme seksismistä ja muista väkivallan ja sorron muodoista, se ei useinkaan ole onnistunut näyttämään millaisen positiivisen vaihtoehdon voisimme kollektiivisesti luoda nykyisen tilalle. Jos naisen ja miehen kaltaiset käsitteet – ihan sama kuinka sosiaalisesti konstruoituja ne ovat tai ovat olematta – vaikuttavat pysyvän ihmisten mielessä vielä hyvän aikaa, eikö meidän kannattaisi yrittää luoda uusia olemassaolon ehtoja, ja tuottaa niille vapaudenhenkistä sisältöä pyrkiessämme ylittämään ne?

Ei sovi myöskään unohtaa ympäristöä, jossa näitä keskusteluja käydään: todella konservatiivisia yhteiskuntia, joissa on hyvin vähän tilaa yksilölliselle itseilmaisulle ja joissa naisia pidetään miesten arvottomina ja äänettöminä palvelijoina. Konteksti on normalisoitu ja institutionalisoitu väkivalta naisia kohtaan. Jos on mahdollista määritellä uudelleen identiteettikategorioita kuten “kansa” riisumalla se etnisistä piirteistään ja edistämällä jaettuihin periaatteisiin pohjautuvaa yhtenäisyyttä, ajattelutavan yhtenäisyyttä, jossa toisiinsa yhtyvät ennemmin poliittiset subjektit kuin valtiota palvelevat objektit (mihin monikulttuurisessa Rojavassa pyritään Öcalanin artikuloiman “demokraattisen kansan” käsitteen pohjalta), voimmeko luoda myös uuden vapaan ja radikaalisti voimauttavan naisidentiteetin, joka pohjautuu autonomiaan ja vapauteen sekä yhteisöön ilman hierarkioita ja ylivaltaa? Jineologian ei ole tarkoitus luoda essentialistista käsitystä naiseudesta, uutta yhteiskunnallista roolia, johon naisten on mukauttuva ilman omaa liikkumatilaa. Se ei myöskään pidä itseään vastausten tarjoajana vaan metodina, jonka avulla tällaisia esiin nousevia kysymyksiä voidaan tarkastella kollektiivisesti. Tutkimalla historiaa ja historiankirjoi-

tusta, jineologia pyrkii oppimaan katkoksista mytologioissa ja uskonnoissa, ymmärtämään kommunalistisia järjestäytymismuotoja neoliittisella ajalla ja sen jälkeen, sekä tutkimaan tuotantovälineiden ja sosiaalisen järjestyksen välisiä suhteita sekä patriarkaatin syntyä varallisuuden ja kasautumisen muotoutuessa.

Vaikka kurdien naisliike kritisoi feminismin pakkomiellettä sukupuoleen, samaan aikaan se – omien kokemustensa vuoksi – tunnistaa tarpeen kiinnittää huomiota sorron erityisiin muotoihin. Itse asiassa koko liikkeen rakenteen peruselementti on ryhmien ja yhteisöjen autonominen itse-organisaatio, joka pyrkii vahvistamaan radikaalia demokratiaa. Toisin kuin klassisten vapautusliikkeiden johtajat, Öcalan korostaa autonomisen ja tietoisen feministisen kamppailun tarvetta[4] ja jopa priorisoi naisten vapautusta: "2000-luvun täytyy merkitä heräämisen aikaa; vapaan ja voimautuneen naisen aikaa […] Uskon, että [naisten vapautus] on jopa tärkeämpää kuin kotimaan tai työn vapautus."[5] On olemassa paljon esimerkkejä kuinka kurdien naisliike pyrkii rakentamaan tätä autonomiaa tässä ja nyt sen sijaan, että projisoisi sen jonnekin tulevaisuuteen. Jo pieni vilkaisu kurdinaisten osallisuuteen ja voimaan Turkin politiikassa kertoo paljon. Naisten vapautusta ei nähdä (ainoastaan) päämääräänä, vaan myös keinona, jota on harjoitettava jokapäiväisessä elämässä. Naisten vapautus ei ole jotain, mikä saavutetaan demokratiassa, vaan se on demokratiaa käytännössä.

Liike jakaa valtaa tasaisesti yhden miehen ja yhden naisen välillä niin puheenjohtajatasolla kuin naapurustoneuvostoissa kaksoisedustus-periaatteen mukaan. Kaksoisedustuksen ei ole tarkoitus ainoastaan antaa naisille ja miehille yhtäläinen päätöksentekovalta, vaan myös hajauttaa valtaa, estää monopolien syntymistä ja tukea konsensuspäätöksentekoa. Myös tämä toimii esimerkkinä vapauden linkittymisestä kommunalistisiin päätöksentekomalleihin. Naisliike on autonomisesti järjestäytynyt yhteiskunnallisella,

[4](Öcalan, 2013, s. 53)

[5](Öcalan, 2013, s. 59)

kaajat toisella puolen – se näyttää aivan elokuvan käsikirjoitukselta. Mutta ei ole lainkaan sattumaa, että nämä kaksi osapuolta ottavat yhteen Rojavassa. Vallitseva järjestys voi olla vuosituhantisen alistamisen ja ylivallan tuotos, mutta toisaalta aina on ollut vallankumouksellista, kapinallista taistelua vallitsevia elinehtoja vastaan. Islamilainen valtio ei ole satunnainen paholainen, vaan syntynyt juuri nykyisestä maailmanjärjestyksestä, joka kohtaa pahimman vihollisensa taistelevien naisten hymyissä. Hymy on ideologinen teko, ja nämä naiset ovat meidän kaikkien vapauden turvaajia.

Kurdinaiset on iät kaiket suljettu ulos historiankirjoituksesta, mutta nyt heidän voima on jäänyt historiaan. Me kuulumme ylpeänä nuorten kurdinaisten sukupolveen, joka on kasvanut seuraten loistokasta taistelua ja samaistuen siihen. Se ei ole tyhjää ylpeyttä nationalismin kaltaisista merkityksettömistä ajatuksista, vaan ylpeyttä, joka syntyy vastarinnasta ja itsensä uhraamisesta korkeampien päämäärien ja elämän itsensä puolesta. Me emme tarvitse mitään myyttejä tai romantisointia oikeuttaaksemme vaatimuksemme vapaudesta. En oikeastaan edes voi kuvitella mitään mytologiaa, uskonnollista kirjaa tai satua, joka voisi olla eeppisempi, vapauttavampi ja voimauttavampi kuin Kobanen naisten vastarinta fasistisia voimia vastaan. Me synnyimme kaikki uudestaan Kobanen vastarinnan myötä.

Kirjallisuus

Öcalan, Abdullah, 2010, Jenseits von Staat, Macht und Gewalt (Cologne: Mesopotamien Verlag).

Öcalan, Abdullah, 2011, Democratic Confederalism (Cologne: International Initiative "Freedom for Abdullah Öcalan - Peace in Kurdistan), Available online at http://www.freeocalan.org/wp-content/uploads/2012/09/Ocalan-Democratic-Confederalism.pdf

Öcalan, Abdullah, 2013, Liberating Life: Woman's Revolution(Cologne: International Initiative "Freedom for Abdullah Öcalan - Peace in Kurdistan), Available online at http://www.freeocalan.org/wp-content/uploads/2014/06/liberating-Lifefinal.pdf

Ihmisten, jotka miettivät onko kurdien naisliike “todella feministinen vai ei”, tulisi ymmärtää radikalismi, joka kiteytyy voiton merkkiin, jota vanha nainen ylpeänä esittää kirjavissa vaatteissaan ja perinteiset tatuonnit kasvoillaan nyky-Rojavassa. Se, että nämä naiset osallistuvat nykyään TV-ohjelmiin, kansanneuvostoihin ja talouteen, että he oppivat kirjoittamaan ja lukemaan omalla kielellään, ja se, että kerran viikossa 70-vuotias nainen lausuu kansanperinnetaruja vastaperustetussa Mesopotamian yhteiskuntatieteiden akatemiassa haastaakseen hegemonisten voimien ja positivististen tieteiden historiankirjoituksen, tarkoittavat monistisen regiimin radikaalia uhmaamista, koska he eivät tyydy vaihtamaan johtajaa huipulla, vaan kieltäytyvät systeemin parametreista ja luovat omat vapauden standardinsa. Tämä perusta tulee ennen pitkää murskaamaan myös ISISin.

Kobanen taistelevista naisista on tullut inspiraation lähde naisille ympäri maailmaa. Meidän onkin kysyttävä millaisen feminismin järjestelmä pystyy hyväksymään ja millaista ei, jos haluamme todella haastaa globaalin kapitalistisen, rasistisen, militaristisen, uuskolonialistisen ja patriarkaalisen kansallisvaltiojärjestelmän. Imperialistinen “feminismi” voi perustella sotia Lähi-idässä “naisten pelastamisella barbaarien kynsistä”, mutta nämä samat voimat pitävät tätä niin kutsuttua barbarismia yllä ulkopolitiikallaan ja asekaupoillaan sekä luokittelevat muun muassa Kobanessa itseään puolustavat naiset terroristeiksi.

Vallitseva järjestys pitää yhtä kaikkein järjestyneimmistä ja voimautuneimmista naisliikkeistä perustavanlaatuisena uhkana status quo’lle. Onkin selvää, ettei kurdien vapautusliike luo uhkaa kansainväliselle järjestykselle siksi, että se mahdollisesti synnyttäisi uuden valtion – itse asiassa se vastustaa koko valtio-paradigmaa – vaan siksi, että se on radikaali vaihtoehto valtiolle: vaihtoehtoinen elämänmuoto, joka on rakentunut 5000 vuotisen systemaattisen fyysisen ja psyykkisen orjuuden lakkauttamaisen ympärille.

Kun katsomme kahta vastapuolta Kobanessa tänä päivänä – nauravat, toiveikkaat naiset toisella puolen, ja murhanhimoiset rais-

poliittisella ja sotilaallisela tasolla. Vaikka nämä organisatoriset periaatteet pyrkivät takaamaan naisten yhtäläisen edustuksen, massiivinen sosiaalinen ja poliittinen mobilisaatio kasvattavat yhteiskunnan tietoisuutta, mikä ajaa eteenpäin henkistä vallankumousta, sillä hierarkiat ja ylivalta vakiinnuttavat itsensä ensimmäisenä ihmisten mielissä.

Näistä periaatteista inspiroituneena Rojavan kantonit ovat tukeneet kaksoisedustusta ja sukupuolikiintiöitä, sekä luoneet naisten itsepuolustusyksiköt (YPJ), naisten kommuuneja, akatemioita, tuomioistuimia sekä osuuskuntia sodan ja taloussaarron keskelle. Naisten liike Yekîtiya Star on järjestäytynyt autonomisesti kaikilla elämän osa-alueilla, puolustuksesta talouteen, koulutukseen ja terveydenhuoltoon. On luotu autonomisia naisten neuvostoja kansanneuvostojen rinnalle, ja niillä on veto-oikeus jälkimmäisten päätöksiin. Naisia kohtaan väkivaltaa käyttävät miehet eivät voi osallistua hallintoon. Sukupuolisyrjintä, pakkoavioliitot, perhe- ja lähisuhdeväkivalta, kunniamurhat, polygamia, lapsiavioliitot, sekä morsiuslunnaat on kriminalisoitu. Monet ei-kurditaustaiset naiset, erityisesti arabit ja assyrialaiset, liittyvät militioihin ja hallintoon Rojavassa, ja heitä rohkaistaan autonomiseen järjestäytymiseen yhtä lailla. Kaikilla osa-alueilla, mukaan lukien sisäisen turvallisuuden joukot (Asayish) sekä Kansan itsepuolustusyksiköt (YPG) ja Naisten itsepuolustusyksiköt (YPJ), sukupuolten välinen tasa-arvo on keskeinen osa koulutusta ja harjoittelua. Kuten rojavalainen naisliikkeen aktivisti Ruken sanoi: “me emme mene koputtamaan ihmisten oville kertomaan, että he ovat väärässä. Sen sijaan yritämme selittää heille, että he voivat organisoida itsensä, ja pyrimme antamaan heille välineet oman elämänsä itsemäärittelyyn.”

On mielenkiintoista sinänsä, että vaikka naisten vapautus on aina ollut osa PKK:n ideologiaa, naisten autonominen järjestäytyminen alkoi vasta samalla kun tapahtui yleisempi poliittinen siirtymä kansallisvaltion tavoittelusta kohti lokaalia ruohonjuuritason demokraattista mobilisaatiota. Kun erilaisten sorron muotojen välinen yhteys tunnistettiin ja valtiollisen järjestelmän sortavat tausta-

ajatukset ja mekanismit paljastettiin, vaihtoehtoisia ratkaisuja alettiin etsiä ja naisten vapautus alettiin nähdä tinkimättömänä periaatteena.

Kurdien naisliike päätyi johtopäätökseen, että todellinen vapautus vaatii systeemin perinpohjaista kritiikkiä, eikä jumittumista valtiollisiin käsitteisiin kuten laillisiin oikeuksiin (mikä on ollut valtavirtafeminismille ominaista). Sen sijaan että taakka jäisi naisten harteille, naisten vapautuksesta tulee koko yhteisön kysymys, sillä se mittaa yhteiskunnan etiikan ja vapauden tasoa. Mille tahansa vapaustaistelulle naisten vapautuksen on oltava päämäärä, mutta myös aktiivinen toimintatapa vapautusprosessissa. Itse asiassa yhteiskunnallisen muutoksen odottaminen juuri niiltä valtion kaltaisilta instituutioilta, jotka ylläpitävät raiskauskulttuuria ja sukupuolittunutta väkivaltaa, tarkoittaisi tukeutumista liberalismiin ja sen feministisiin ja demokraattisiin rippeisiin. Slogan, jonka olen nähnyt Rojavassa useaan otteeseen, "Tuhoamme Islamilaisen valtion hyökkäykset turvaamalla Lähi-idän naisten vapautuksen", on hyvin kuvaava. Emme voi kukistaa ISISiä sotilaallisesti ilman, että tuhoamme samalla sen taustalla olevan ajatusmaailman – globaalin raiskauskulttuurin, josta se ammentaa voimansa. Tuo mentaliteetti ei ilmene ainoastaan ISISissä, vaan osittain myös omissa mielissämme ja yhteisöissämme: liberaali valtiollinen väkivalta, ISISin väkivalta ja kunniamurhat omissa yhteisöissämme eivät ole loppujen lopuksi niin kaukana toisistaan. Kaikkia tödennäköisyyksiä vastaan kurdinaiset ovat luoneet PKK:ssa ja sen ympärillä poliittisen kulttuurin, jossa seksismi ja naisiin kohdistuva väkivalta johtavat sosiaaliseen ulossulkemiseen.

Naisliike tuottaa itsenäisesti korkeatasoista teoriaa ja kritiikkiä, mutta on huomionarvoista, että Lähi-idässä liikkeen miesjohtaja pitää naisten vapautusta keskeisenä vapauden mittarina. Tämän seurauksena monet feministit – jotka eivät usein ole edes lukeneet Öcalanin kirjoituksia – kritisoivat kurdien naisliikkeen olevan keskittynyt johtoasemassa olevan miehen ympärille. Mutta kun alamme analysoida naisten vapautta kapean sukupuoliviitekehyksen ulkopuolelta, yhteiskunnallisen vapauden kysymyksenä, joka liittyy vallan ja hierarkioiden vuosisataiseen uusintamiseen; kun alamme muodostaa ymmärrystä vallitsevan järjestyksen ja sen patriarkaalisten ominaispiirteiden parametrit ylittävästä vapautuksesta ja alamme luoda radikaalia vaihtoehtoa; kun lakkaamme ajattelemasta naisten vapautusta yleisen vallankumouksen tai vapautuksen sivutuotteena, vaan käsitämme radikaalin taistelun naisten vapauden puolesta sekä naisten autonomisen itseorganisoitumisen olevan keskeisiä keinoja ja mekanismeja vapautta tavoittelevassa prosessissa tässä ja nyt; kun yhdistämme käyttämiemme toimintatapojen radikaalin kritiikin oikeudenmukaisemman elämän suunnittelun prosessiin; lyhyesti sanottuna, kun laajennamme ja systematisoimme vapaustaisteluamme sekä ymmärrämme, että tie vapauteen vaatii itsetutkiskelua ja vapaudenhenkisten arvojen sisäistämistä, ehkei se olekaan niin yllättävää, että yksi suorapuheisimmista feministeistä saattaakin todellisuudessa olla mies. Ehkä meidän ei pitäisi kantaa niin paljon huolta Öcalanin sukupuolesta, vaan sen sijaan pyrkiä ymmärtämään mitä tarkoittaa, että äärimmäisen feudaalis-patriarkaalisen kulttuurin mies ottaa tuollaisen position suhteessa naisten vapautukseen. Mitä tarkoittaa, että tuollaisessa asemassa oleva mies kehottaa "tappamaan Miehen"? Ehkä tämä on sitä radikalismia, jota tarvitsemme ongelmiemme ratkaisuun…

Maailman naisten marssi, jonka mainitsin johdannossa, yhtyi tänä vuonna [2015] kansainvälisen naistenpäivän juhliin Amedissa (Diyarbakirissa) 8. maaliskuuta. Kun kaatuneiden naistaistelijoiden kuvat liehuivat ilmassa, näin laulavien ihmisten ryhmän kokoontuvan ympyrään perinteistä kurditanssia varten. Yksi nainen soitti käsirumpua, johon hän oli maalannut anarkismin tunnuksen ympyröidyn A:n. Toinen perinneasuun pukeutunut vanhempi nainen näytti sormillaan voiton merkkiä tanssiessaan rummun rytmissä, vierellään riemuun yhtynyt nuori mies heiluttamassa suurta LGBT-lippua. Varsin epätavanomainen näky kaiken kaikkiaan, mutta kuitenkin hyvin kuvaava leikkaus kurdien naisliikkeen luonteesta.